

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenként 3-szor n. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évi negyede 3 ft. o. ó. Hirdetési ár: 5 lírából sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. és minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelte.

A „nyilteér” cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középütcze, STEIN J. könyvkereskedése.

A szász publicisták s a szász politika.

II.

A német perlekedési rendszernek — melylyel tizenhét év óta boldogítottunk — egyik legfőbb titka: a tárgyalásoknál folytonosan ellentmondani, az ellenfél minden állításával, adataival s bizonyítékaival szemben a — gyakran valóban bámulatos önmegtagadást követelő — makacs „tagadom”-taktika nyögőldő, mindent összevisszabonyolító, kifárasztó ellenvetésével élni. Wiedersprechen, nur fortwährend widersprechen egész az abszurdumig!

E modort követik a tisztelt szász publicista urak is, s meglehetősen virtuozitással igyekeznek azt érvényesíteni polemiajukban, melyet „szász politika” című igénytelen cikkünkkel elég gondatlanok valánk magunk ellen felidézni.

Egyetlen tételünk van, melyet nem widersprecht meg *); azon tételünk t. i. a melyben azt mondtuk, hogy a szász nemzet a II. András király adománylevele, a leopoldinum diploma, az 1791-ki s 1848-ki törvények, s általában a törvényszerű magyar alkotmány keretében oly jogok élvezetét iránt valának biztosítva, minőknél szélesbiket a municipium fogalmának az államrend érdekei elleni túlszárnyalása nélkül nem igényelhetek, következésképp valódi szász nemzeti érdekeknek megfelelő politika az lett volna, hogy a legkétezebb politikai áradatok közben is híven ragaszkodjanak a törvényesség szempontjához, s mi éppen szász nemzeti szempontból nem találhatjuk indokolhatónak azon hazard politikát, a melyet tizenhét év óta követtek az illetők.

Máskülönben minden tételünk bámulatos virtuozitással — értsd: sophismák s önkényű magyarázatokkal — „megcáfoltatik”, s e sorok írója meglehetősen úgy mutatgat be a szász olvasó közönségnek, mint elfogult s roszakaratu ember, a ki istentelen, gonosz szándékból feszegeti a derék szász politikuskok sáfárkodását, mely minden kritikán felül áll, s oly irigylendő biztos jogalapokra — felfüggesztett reichsrath, octroyált és végkép eloszlott landtag, feladott igazságszolgáltatási autonomia, 1630-ki memorandum stb. — fektette a szász nemzet százados törvények s gyakorlat által biztosított érdekeit.

Egyetlen tételünk se áll; minden felhozott adataink ellenkezőt bizonyítanak, nem azt, a mit mi állítunk.

A szász nemzet nevében cselekvő párt soha semmi törvényteleniséget nem követett el!

Az universitas nem adta fel soha a szász nemzetnek legkisebb jogát se!

Ők a Leopoldi diplomát nem rugták fel, sőt Rannicher ur is — a ki csakugyan azt mondta, hogy e diplomára az uralkodót megeskneti annyi lenne, mint politikai komoedia, mert annak csak egyetlen pontja áll — nem a leopoldi diploma elleni merénylet bűnét követte el, sőt ellenkezőleg!

Ők a leghebbez uszályhordozói valának ugyan a Schmerling-Nádasdi-Reichenstein politikának, mely a magyar szent korona területének törvényszerű jogaival szemben a jogeljárás elméletét választotta sarkpontul, mely minden történelmi jogalapot felforgatott: ők elmentek ugyan az octroyált szebani landtagba, ők elfogadták ugyan a februári patenst, melynek alapelve se több, se kevesebb nem vala, mint a történelmi jog folytonosságát érvényen kívül helyezve, a törvényszerű ősi intézmények helyett a centralisatio és germanismus érdekében a telyhatalom igényével egyoldalul egészen ujakat, egészen idegeneket octroyálni; ők megkísérték ugyan Erdélyt a magyar szent korona törvényes kapcsolataiból kiszakítani; ők elmentek ugyan a reichsrathba is, sőt kimondták, hogy nincs magyar alkotmányjog, s nincs magyar kérdés és megszavaztak nekünk egy vaspályát, a mely nem egyéb, mint Erdély nemzetgazdászati érdekeinek gúnyos kijáratása; ők kétszerek voltak minden törvény által köztársaság jogokat s intézményeket egyszerűen érvényen kívül helyezni, s octroyáltakkal cserélni be; mindamellett — következik a gyönyörűség

Wiedersprache — nem igaz a, ha állítjuk, hogy „a jogeljárás veszélyes elméletének zászlója alá sorakoztak”, ők soha se hagyták el a törvényesség terét, ők testestől lelkestől legitimisták, és soha semmiféle jogot fel nem adtak!

Még csak azon állításunk alaposága is tagadtatik, miszerint a fundus regius népe a szász burocracia tutorsága alatt áll, s a „Kronst. Ztg.” egyenesen kimondja, hogy — nincs is szász burocracia!

Az embernek hajszála mered fel azon gondolatra, hogy ily szelleműs német prokátorokkal gyűlt meg a baja, a kik azt is képesek demonstrálni, hogy a fehérre meszelt fal nem fehér, hanem fekete, s a művészet egész addig vitték, hogy a fából tudnak vaskarikát faragni.

Ily szemfényvesztő publicistákkal, a kik a legszabatosabb fogalmakkal eképp játszanak, a kik saját állításuk ellenében súlyos bizonyítékul szolgáló adatokat egész szemérmetlenül maguk mellett idéznek, a kik a legvilágosabb tényeket még nagy garrral meghazudolni akarják, a kik a korona- és alkotmányjog elleni merényleteket igazolják s azt követelik, hogy mégis ők a legitimisták, ily emberekkel tételtől tételre megküzdeni semmi kedvünk és semmi szükség. Isten örizzen, hogy ily minden tekintetben hálátlan munkára vállalkozzunk! Minden tételüket repudialunk kellene, s ez magában nem lenne nehéz feladat, de az eszmecsere köztünk pusztá feleseléssé fajulna, s mi nem akarunk visszaélni e lap t. olvasóinak becses türelmével.

Csupán egy pár specialis megjegyzésre szorítkozunk.

Azon feddhetetlen párt, mely 1848 óta a szász nemzet érdekeit „képvisele”, még eddigel minden oly viszonyokkal, melyek nem a valódi legitim szempontoknak kedveztek, kész vala alkudozni, s a „szász politika”-ról irt legelső cikkünkben adatokat idéztünk, hogy állításaink ne látszassanak pusztá állításoknak.

Többek között megemlékeztünk arról, hogy ama vezérő „szász” párt mindjárt a Bach-korszak kezdetén elvesztve fejét, kishitűleg alkudozni kezdett az absolutizmussal, s következkése azon véstetjes actus lön, miszerint a szász universitas 1850 február 8-rol polgári és katonai kormányzó b. Wohlgemuthnak s az e végett lejött császári biztos br. Bach Eduárdnak egy memorandumot nyújtott át, a mely az ősi szász municipalis alkotmányról ünneplés lemondást foglalt magában.

Se a „Herm. Ztg.”, se a „Kronst. Ztg.” publicistái nem tudják megtagadni e szerencsétlen memorandum létezését, sőt idézik azt, s imé valamin a Rannicher ur javára felhozott stenographiai idézet — minden csürés-esavarás daczára — az általunk tett szemrehányás alaposágát igazolja, ugy ez idézet is mellettünk szól, s még inkább meggyőz arról, hogy ama politikuskok, ama memorandum szerzői, s későbbi lasonló böles elhatározások előidézői mindent megtekett arra nézve, hogy a szász nemzet éléről egy független párt által végre elmozdítottassanak.

Mindjárt az idézet elején olvassuk, hogy az universitas „ezen szép jogok- és szabadságokról, melyeknek előnyeit százados gyakorlat igazolja, s melyek soha el nem évültek, az (Bach-féle) egységes állam alkotásával szemben lemond” — — — továbbá pedig: „örömet teszi meg (az universitas) ez áldozatot az (Bach-féle) egységes államnak, melylyel fenállani vagy elbukni el van határozva” — — —

Bevallott tény tehát, s e sorok írója teljes joggal hánytá fel, hogy a szász universitas 1850-ben a törvényes álláspontot feladta, az ősi alkotmányról ünneplésen lemondott!

S miért tette ama párt e szerencsétlen lépést? Mert az előrelátó, csalhatatlan, böles politikuskokat egy ábránddal kecsgették, melyből hogy soha semmi sem lesz, könnyen lehetett volna gondolni. Ez ábránd abból állott, hogy a fundus regiusból önálló Szászországot teremtenek, annak lesz önálló szász országgyűlése, s az egész közvetlenül a koronától fog függni.

Valóban szánandó önámítás vala egy ily

igazán romanticus eszméért egy nemzet törvényes jogairól mondani le, s valóban részvétreméltó a szász nemzet, hogy mindkét organuma egy ily kiskoru, bakklövekről emlékeztető politikát véd, s igazol, nem is említi azt, hogy ezzel a derék szász „legitimisták” a magyar korona s alkotmány jogai ellen mily illegitim dologra vetették volt fejüket.

Csak föltételeken mondtak le? Do, ut des; facio, ut facias? A bölesek nem tudták-e kívül van dolguk? Ok mindent odaadtak és semmit sem kaptak, s nem kaptak volna soha semmit vissza a szász nemzet részére, ha az octoberi férfiak — s valjon, kik voltak ezek? — befolyásukkal ki nem emelik vala a már-már meggyökerező absolutismust sarkaikból.

Föltételeken mondtak le, s nem kockáztattak semmit sem? Valjon e felfogást igazolja-e az universitas 1861 aug. 5-diki ülésében a brassói követek által tett azon indítvány, miszerint e lemondást, mely következményeiben megmérhetlen káros hatás lehet, nyilatkoztassák érvénytelennek? S mi lön ez indítvány sorsa?

Képtelenség, uraim, a legnagyobb képtelenség ily dolgokat igazolni akarni.

Még egyet!

A leopoldinum diploma — az 1791. 2. cikk határozott értelmezése szerint is — nem kevesebb, mint a felséges austriai ház uralkodását föltételező kötéslevél, mely, mint másfelől alkotmányos jogviszonyokat biztosító alapszerződést éppen szász érdekek szempontjából nem lehet vala fitymálni, mert hiszen, hol keresnek különben törvényes jogalapot, a regulativum punctumokban, az országgyűlésen kívül kelt szabályzatokban, melyek törvény erejével soha sem bírtak? Ama diploma 3-dik pontja szerint „a szász nemzet külön törvényei sérthetetlenül megtartandók lesznek”; 8. p. szerint a szász tisztviselők szabad választása biztosítottatik; 9. pont szerint a szebani királybíró tagja a belső tanácsnak stb. és a százkora nézve lehet még most is valami értéke az 1693. april 7-kén kelt pótlékdiplomának is, mely többek közt a külállományi tisztek hatalmát a hét bírák jóságai felett megszünteti, s más szász jogokat biztosít. Ugy szintén az 1791-diki törvényezikkek által is biztosítottatik a szász nemzet aziránt, hogy nemzeti gyűlése, székei, vidékei, városai, községei mind a hivatalnokok választására, mind közigazgatási és igazságszolgáltatási kormányzatára nézve meg fog tartatni a leopoldi diploma szerinti törvényszerű állapotában. S jegyezzük meg, hogy a fundus regiuson az igazságosan mérő törvény értelmében mindazon testületi jogok gyakoroltathattak, melyek a megycéket, s a székelly székeket megillették.

Miért nem éltek a szászok e törvényszerű helyzet jogaival? Miért eszközöltek 1795 óta le 1805-ig országgyűlésen kívül kelt udvari rendeleteket, melyek által egész social-politikai életük szerkezetét ujból alkoták, s törvény helyett octroykra alapíták? Ez a titok nem oly bajosan megfelfedhető, mint hinnők.

Azon jogok, a melyek a magyar és székelly municipiumokban érvényesítettettek, igen nagy tulsulyt kölesznének vala a szász földön a nép akaratának, s föllépett egy érdek, mely a fundus regius népének érdekei felülemel magát. Ez érdek csak a szász burocracia suprematiájának biztosítása által vala kielégíthető, s kielégített a regulativ pontok által, melyeknek lehet azt köszönni, hogy a szabad választás elve a gyakorlatban nem kis mértékben ki van játszva, hogy kettős választás retortáján kell átszűrődni a közvélemény akaratának, hogy a székelly s vidékbeli szavazatok a városi egyenlő szavazatok által nemcsak elidálva van, hanem felül rá a magistratus hivatalnokainak szavazata is érvényesítettetvén, egyenesen ezek döntenek.

Távol legyen tőlünk, hogy a szász tisztviselőket általában s kizárólag burocraticus érdekek képviselőinek tekintsük. Vannak közöttük derék s szép szellemű férfiak, a kiknek lelken fekszik a nép érdeke.

De hogy az említett szabályozó pontok okvetetlen meghozták a hivatalnokok hatalmának, a burocraticus szellemnek megal-

pulását, ezt nem szükség bővebben magyarázni.

Most is, midőn a szász városok a törvény ellenére külön követküldési joggal ajánlékoztatának meg, — mint értesültünk — abban mesterkednek, hogy a communitas vagy magistratus otthon a városon is szavazzon, a vidéken is azonban befolyást gyakorolhasson a szavazásnál.

Csak legyen őszinte a „Kronst. Ztg.” vezércikkirőja, s nincs semmi oka bámulni, hogyan beszélhetünk mi szász burocratiáról.

Azt nem is akarjuk itt bővebben magyarázni, hogy a legfőbb szász tisztviselők mily határozott véd- és dacszövetségben élnek 17 év óta a bécsi centralisáló burocracia pártjával.

Halmágyi Sándor.

Bécs, oct. 12.

Az itteni és a német vidéki lapok magyarellenes izgatásai majdnem egészen elcsendesedtek, az országban mindenfelé nyilvánuló biggadt mérsékeltétség látszólag hatott a kedélyekre, és már a „N. fr. Presseben” is fordul elő olykor-olykor egy a magyar álláspontot méltányló cikk. Leghatályosabban szóltat föl pedig a magyar ügy mellett régi őszinte pártolója, az egykori „Neueste-Nachrichten” szerkesztője, jelenleg a régi „Fremdenblatt” főszerkesztője, Friedmann O. Z. egy közel 5 ivnyi éppen sajtó alól kibocsátott röpiratában. A szerző nyíltan és határozottan a dualismust ajánlja azon formán, a melyben egyedül látja a birodalom üdvét biztosítva. A közös ügyekre nézve, egy a két hasonjogu Lajthán innen: és teli népképviselői testületekből óhajtat egy „Reichsdeputatort” választatni, a mely hat-hat évi időszakonként üléseznek a „normalis birodalmi-budget”-et tárgyalandó. Mind a két birodalom felének egy-egy államministert tart a szerző, a többi szak-ügyekre felül, szükségnek. A minster-felelősség ekként tartatán a közös vagy birodalmi-ügyet illetőleg a birodalmi-ministerium és a két államministerre, az országos ügyekben pedig az illető szakministerre szállna. Sajátoság miként képzeli magának szerző a birodalmi ministeriumot. Ez szerinte magában egy kis képviselő-testületet képezne, a menyiben benne az államministereken kívül meg minden egyes ország vagy tartomány egy-egy tárcza nélküli minster által lenne képviselve, sőt a ministertanácsba még a közigazgatás és a törvényszékek fejei is bozzávonandók lennének. Egy szóval a ministeriumnak politikailag sajátképpen egy nagy államtanácsnak, (Privy Council) szerepét öltene.

E röpirat azon politikai érdeken kívül, melyet magában a szerző ismert kitűnő publicistikai tehetsége beléféktetett, még különös érdekelt nyer az által, hogy kéziratban már 1862-ben jelent meg és az akkori körülmények és politikai viszonyoknál fogva csupán szorosabb politikai, illetőleg baráti körökben terjesztethetett, mert az éppen vázlatban említett politikai tartama mellett, az akkor még uradalmának tetőpontján sáfarkodó Schmerling politikája nem éppen glacié-késztyűben van benne érintve. Az óta a legujabb politikai fejlődések teljesen igazolták a szerzőnek már két évvel ezelőtt nyilvánított nézeteit, és időszerűtinek találta annak közreboocsátatását.

Végül még egy borzasztó ujságot is csatolok ide, mely éppen e perczben futá végig a birodalom székvárosai. Ugyanis az itteni mű-egyetem egyik legöregebb, érdemdús tanára, a tudományos világban jó hírnevet viselt phisikai tanár, dr. Hessler Frigyes, ma reggel, mielőtt kabinetjéből előadásra ment volna, magát felakasztotta. Oktáé egy szosz tettnek még eddig nem tudni, barátjai a szerencsétlenség mondják, hogy már idő óta epe-köros lévén, már régen levert búskomor hangulatban járt. Másrésztől meg amolyan Stubenrauch-féle eset előtt vólnék állni... dr. Hessler t. i. a „Phönix” társulathoz, mondják, némi viszonyban állt, és mint várostanácsos is mindennemű pénzbeli viszonyokba vala vegyülve. Csak az ég tudhatja a valót!

Lapszemle.

A német lapok nagy része elítéli a szászok grófiának legujabb föllépését; a „Debatte” meg- rőja, hogy az universitas hatáskörén túl lépett, a „Wanderer” elbeszéli hogyan volt Schmidt ur unionista 1848-ban, Stadionista 1859-ben, absolutista 1850 en innen, és centralista Schmerling alatt, s mily fanyar képpel akar most egy új keserű almába harapni.

*) A „Kronst. Ztg.” negyedik közleményét még nem volt alkalom olvasni. H. S.

De igen komolyan, és alaposan szól e tárgyhoz a „Vaterland“, melynek nézete annál nagyobb figyelmet érdemel, mert e lapot a legdühösebb centralisták sem vádolták azzal, hogy a magyarok pártjához tartozik.

Az universitas első üléséről — írja a „Vaterland“ — csak Schmidt gróf, és Rannicher urak beszédei fekszenek előttünk. Mind a ketten azok közé tartoznak, akik a szászokat, és oláhokat a reichsrathba vitték; úgy tehát nem is lehet mást várni, minthogy ők — azon felfogás által, hogy egy oly actioba lépnek, mely a Schmerling-féle intermisticumot — erdélyi képviselők jelenlétét a reichsrathban — ignorálja, s az ország régi jogaihoz tér vissza — az ők ismeretes ellentétkevéseikre a törvényesség relief-jét kölcsönözni megkísérik, annak fanyar visszatartzkodás és megfelelő intések által kifejezést is adnak.

Ha az elbukott rendszer pártolói álláspontjuk törvényességének bebizonyítása végett az erdélyi 1863-diki Landtagnak felsőbb helyen megerősített törvényeire, s az octoberi s februári patens becikelyezésére hivatkoznak, az hadd menjen, míg egy jó s saját jogozimról van szó, de ezen törvényeket érvényteleníteni arra nézve, hogy az Erdélyben szeptember 1-jén vett utat megítéljük, a mint Schmidt comes teszi, midőn azt insinálja, hogy a kiegyenlítés kísérlet csak Magyar- és Horvátországra vonatkozik, de Erdélyre teljességgel ki nem terjedne — ez határozottan nem való.

A legalitásnak Austriában nem vagyunk szűkebben, ebben az a bajunk, hogy igen sok van Igy például a comes által idézett legalitással szemben állanak a székelyek és magyarok protestjei az 1863-ki Landtag ellen, szemben az 1848-diki törvények legalitása, melylyel Schmidt ur annak tüv-telen következményeit állítja szemben. De nem ily recriminációkról s Rechabereikről van most szó, hanem arról, hogy az ellenmondó legalitások teréről az ő Felsége mostani kormánya által kijelölt uton a népek és korona szabad egyetértése által egy életteljes, s mindenkitől elismert jogterre jussunk, hol a mint az octoberi diploma mondja: „a népek emlékezteti s jogszékei a monarchia teljes igényeivel kiegyenlítőleg összeköttesenek.“

Az erdélyi szászok jogigényei s jogszékei éppen annyira igazságos s méltányos tekintetbe kell hogy vétsenek, mint más, habár számosabb népé, s ezen méltányosságot remélhetőleg azoknál is feltaláljuk, kikkel legközelebből érintkezniük kell, értjük az erdélyi magyar ajkukat.

Midőn azonban, mi a szász jogigények tiszteletére utalunk, éppen nem tartjuk a szebeni nemzeti univertitást oly választó bíróságnak, mely Erdélynek a magyar korona, s a közös birodalom közti ügyeihez szólhasson, mint Schmidt comes teszi, midőn ő annak azon jogot vindicálja, államjogi kérdéseket discussioja, s talán elhatározása körébe is vonni. Ezen kérdés úgy az újabb leirat, mint az ország régi törvénye szerint az országgyűlésre, nem pedig egy szász előországgyűlésre tartozik, mint a sept. 20-ki manifestumban is „a királyságok és tartományok“ nem pedig tartományrészek vagy választó kerületekhez utasítottak a magyar és horvát országgyűlések kiegyenlítési indítványa.

Mi éppen úgy mint máshelyütt, Erdélyben is ellene vagyunk annak, hogy szempillantnyi nemzeti ség czélszerűségéből a történelmi ország- s jogviszony felbontassék, mert ily felosztás ellenséges az elvnek, melyen az osztrák monarchia, mint népek szövetsége, nyugszik.

Követválasztási mozgalmak.

Kolozs, oct. 18.

A követválasztási névjegyzéket ma állította meg a vizsgáló bizottmány, mely el is küldetett a királyi főkörmányszékhez főbíráknak által.

Most van 63 szavazó, melyből magyar 41, román 22, kik közül csak 7 választ a megállított census alapján, a többi a képviselő testülethez tartozik.

Az 1863-dik évi nagy-szebeni tartományi gyűlés szabályai értelmében pedig 97 szavazóképes egyén mutatott ki az adóhivatal által; az 1848-dik évi követválasztáskor 298 jogosult szavazó volt e 3—4000 lelket számláló kis városunkban.

Egyik követjelöltünk Topler Károly, ki 1848-dik évben is képviselt minket Kolozsvárra; a másik államásra Halmágyi Sándor több helyről ajánlatot. Teljes megállapodás még nincs. Sz.

Bicső-Szt. Márton, oct. 14.

Az 1861-beli bizottmány, 100 tagra reducálva, ma tartá éppen nem viharos ülést. Annál érdekesebbek voltak az azt megelőző konferencia jelenei, melyre minden bizottmányi tag híva volt, mert itten megyének pártjainak állását, és a valódi intelligencia közti erejét, élesen lehetett észlelni. A követjelöltek feletti kiegyezkedés végett tartatott ez értekezlet, melyben lelkes főuraink által intve voltunk az egyetértésre, melyet ha ez értekezleten kivívhatunk, mindenki erkölcsileg leendő kötelezve magát alávetni, s a termen kívül az ellen nem agitálni. Az egyik párt részéről követekül jelölték: gr. Bethlen Farkas és b. Szentkereszti Zsigmond, a többség által zajosan megéltenezve. Mély csend álla be, míg P. D. nyílt felhívására,

hogy a többi jelöltek is lépjenek fel a lehető kiegyezkedés megkíséretére, a szilárd jelleméről ismeretes Szilvási S. mondá: barátaim felléptettek ugyan engem is, de látva, hogy a két először kijelölt, az értelmiség részéről, csaknem általános tetszéssel fogadtattok, hogy szakadást ne idézzek elő, bázafiköltelességemnek ismerem visszalépni. E bázafias nyilatkozat éljenzéssel fogadtattok; míg ezzel szemben feláll Sz. L. s szenvedélyes hangon szólni kezdte: Ugy tudom, minden alkotmányos országban, minden párt választ magának jelöltet, így engem is felléptettek barátaim (legalább itt a conferentian senki sem), de én kinyilatkoztatom, hogy „visz-sza nem lépek.“ Egy másik párt gr. B. F. mellé a fiatal Pócsa Józsefet léptette fel. El volt dobva tehát a kesztyű, és már mindnyájan megnyugodni látszattunk, hogy „határozzon a sors.“ Míg végre felhoztam az, hogy e conferentia tagjait nem nézhetik a megye egész intelligenciája összességének, főlegbezzene a pártok egy jövő vasárnapra kitűzendő tágosabb körű conferentia itélőszéke elébe, azon kijelentéssel, hogy azon értekezlet határozatainak magát alávetni mindenki erkölcsi köteletségének ismerendi.

Ezen előzmény után komor kedéllyel léptünk a megyei bizottmány termébe, hol a kir. rendeletek minden zaj nélkül olvastattak fel, és szolgáltak tudásul. A középponti bizottmány kinevezésekor merült fel egy följegyzésre méltó esemény. Ugyanis a románok részéről három egyén egymás után buzatván ki nevét a névsorból, azután reclamálni kezdték, hogy a nemzetiségi proportio nincs megtartva, a régi nota a jogegyenlőség czégre alatt; mire főispán ő mlga szilárd hangon kinyilatkoztatta: a mennyi román írástudó, mind pap vagy hivatalnok, azok is kihuzatják neveiket. — Erre a terem közepén föl s le sétáló Sz. L. mondá: Én ugyan ezen bizottmányi gyűlést nem tartom törvényesnek, nem is akarom belé szólni, de mint Sz. L. indítványozom, hogy tegyünk be még egy párt a románok közül.

A főispán ő mlga a románok ajánlata folytán kiegészítvén a középponti bizottmányt, a csakis e czélra összehívott megyeit pedig feloszlottak nyilvánították.

A középponti bizottmány pedig már délután összeült, 18 évig volt alkotmányos főbíráknak, köz-tiszteletben álló F. F. ur ő mlga elnöklése alatt, s üléseit a lehetőséghez képest szakadatlanul fogja folytatni.

A további történetekről majd később. r. l.

Fejérmegyeből. Becsés lapja 121-ik szá-mában kiadott s Felső-Fejérmegyei illető cikkben e tételben „még a jegyzőkönyvet is felede“, ki-maradt e szó „szinte“, a mit kiigazítani kérek.

Követjelöltünk ekkor Pócsa Ferenc és ifj. gróf Bethlen Gábor, román részről a főispán ücsöcséről, egy itteni szolgabíróról van szó. H.

Mire törekszünk?

Néhány szö Csikszék választóihoz.)*

(folytatása és vége.)

Nekünk nem jut eszünkbe tagadni, hogy vannak a birodalom többi részeivel közös ügyeink és érdekeink.

Ilyenek:

A birodalomnak, mint olyannak, és így együttesen Magyarországgal, közös feladata van az európai nemzeteksaláiban és pedig inkább mint ezelőtt valaha, mivel a hatalmas szellemi fejlődés a népeket egymáshoz sokkal közelebb hozza napjainkban, mint rég mult időkben s ezt a gyors közlekedés mind jobban elősegíti. Ez az, mi ma már a magyar kormánynak a birodalmi kormányhataly kapcsa mellett a népek közötti kapcsolatot is szükségessé teszi, minek létrejöttét éppen nem elemezzük akár a Lajthán tuli tartományok, akár saját érdekeinket tekintjük, csakhogy a Lajthán tuliak érdekének saját alapörvényeinket, lételünket feláldozni nem fogjuk, mint ezt tőlünk a február 26-diki alkotmány kívánta, annál kevésbé, mivel ezen alkotmány 13-dik §-a által saját lételének megsemmisülését önmagában hordja, és így azonfölül hogy minket legszentebb jogainktól megfosztana, önlétünk megtagadására erőszakolna, szokásainkat, gondolkodásunkat, érzelmeinket lábbal tiporná, a birodalmi kapcsolat szilárdítását nem eszközölné, méhébe hordva a visszavonás csiráját s utóvégre is, az alkotmányt lehetlenné téve, az absolutismus karjaiba hajtana mindnyájunkat.

Mi ettől nem riadunk vissza.

Mi ezt szükségesnek tartjuk a százados államjogi per szerencsés befejezésére, a vizsályok megszüntetésére; de mind addig, míg a korona és nemzet egyesült akarata azokat meg nem változtatja, szilárdul ragaszkodunk azokhoz és revisiojukat lehetlenné tartjuk mind addig, míg a magyar korona integritása helyreálltva nincsen, míg az országgyűlés a 48-diki törvények 5-dik és 7-dik törvényeikkel szerént kiegészítve nem lesz.

Mi tehát akarjuk Magyarországot integritásának helyreállítását, ősi alkotmányunk és önállásunk törvényes alapokon biztosítását.

Akarjuk ennek megtörténte után — az államjogi vizsályt megoldani s óhajt-

juk ezen vizsály alkotmányos utoni kiegyenlítésére minden erőnket fordítani. Akarjuk a közös ügyek kérdésének megoldását a pragmatica sanctio alapján.

Akarjuk a birodalmi kapcsolatoknak a birodalom és hatalmi állásának szilárdítását, minek lehetővé tételére készek vagyunk a 48-diki törvények revisiojára, addig azonban, míg a korona és nemzet azokat egyesült akarattal meg nem változtatja, teljesen jogérvényeseknek tartjuk.

Mi óhajtjuk szívünkkel a kiegyenlítést, óhajtjuk a magunk és a birodalom más felének tüdvére, mert komoly meggyőződésünk, hogy az egyik rész a másik nélkül nemzetközi fontos feladatának megfelelni nem képes, s már maga a visszavonás elég arra, hogy mindkét fél erejét csökkentsé, a birodalom hatalmi állását gyöngítse, tekintélyét homályosítsa.

Elösmerjük, és el kell ösmerünk, hogy Magyarországot az uralkodó házhoz törvény által valóhatlanul csatolattik.

Elösmerjük, hogy Magyarország és a babsburg-dynastia többi népei között, mióta egy közös uralkodó körül csoportosultak e népek, a viszonyosság-nak el nem tagadható oly neme fejtett ki közöttünk, mely az egyes népek sajátosságainak megtagadása nélkül — szellemi és anyagi érdekeinek fejlesztésére többnemű érdek-ugyanazonosságot hozott létre, mi szükségessé teszi az egyetértést közöttük, kölcsönösen érdekeiknek tiszteletben tartását és a mindnyájok romlására szolgáló antagonismus gondos kerülését.

Igy tehát nem csak törvényeink, hanem egy-szersmind érdekeinknek helyes fölismerése is azt teszi kötelezősségünk, hogy óhajtsunk, miszerint a Lajthán tuli része a birodalomnak oly szabad alkotmányos életnek örvendő, mint a miőt ősi törvényeink alapján magunknak biztosítani akarunk, sőt kötelezősségünk az örökös tartományoknak integritását tisztelni, kimélni jogos érdekeiket.

Ha azonban az érdekközösség nem tagadható, ha áll az, hogy feladatunknak, mely Európa népei között nekünk jutott, csak Austriával kezdet fogva felelhetünk meg, szintoly kétségbe vonhatlan, hogy Austria nagyhatalmi állásának csak is velünk kapcsolatban lehet meg; ezt századok története bizonyítja, világos jelétül szolgálva annak, hogy Magyarország és a birodalom többi népei között létező érdekek nem egyoldaltak, hanem viszonyosak.

„És ezért — Szentkirályi Mórral szólva — ne gondolják Lajthán tuli szomszédaink, hogy földterületi helyzetünk kényszerítése miatt netalán még jogaink föláldozására is készek lehetnénk.“

A birodalmi kormány pedig ne vegye indokul, hogy bármikor is idők és körülmények netalán fordultak irányunkban mindennemű experimentumokra felbátorodjék, sőt inkább indokul arra, hogy maga se felejtkezze el, miszerint, ha jöni fog ismét oly idő, mikor a birodalomnak minden erejét megfeszíteni szükséges lesz, akkor egy erőteljes és áldozatkész Magyarország nélkül feladatának nem felelhet meg; hogy tehát szükséges részétől is gondosan ápolni és kimélni azon szent erejét, melynek forrásából mi magyarok eddig is erőnk minden tehetségét merítettük, mely nélkül nem vagyunk magyarok; és ha azok nem vagyunk, a földönfutókhoz hasonlónak, nincs feladatunk többé sem a birodalom, sem az európai népesalád, sem az emberiség irányában.

Ezen szent erejke a baza! és az ősi alkotmány!*

De midőn törvényeink alapján Magyarország szebb jövőjének alapját megvetni akarjuk, óhajtjuk azt is, hogy e jövőben ne csak a magyar nemzet bigyje boldogságát fölélhetni, hanem mindazon népek, melyek Szent-István koronájának területén laktak s épp ezért kell, hogy

a nemzetiségek kérdése kiegyenlítettessék a méltányosság és jogosság alapján — nyugodt férfiasággal, mellőzésével a hiú ábrándoknak, melyek a különböző nemzetiségek közt oly sokszor konkolty hintettek mindnyájunk romlására.

Elérve azonban azon szerencsés időt, mikor az ősi alkotmány helyreálltva, törvényes önállóságunk biztosítva s a nemzetiségi kérdés kiegyenlítve lesz, akkor még teendők koránt sem lecsenek befejezve, csak az alap letéve, melyen a többi, Magyarországot lakó népekkel kezdet fogva, közös erővel kell tovább építenünk, mivel gondoskodnunk kell, mint jó házigazdának, házunkat aként berendezni, hogy gondatlanul elégtül jövőnek nézhessünk elébe, és Európa népeivel a civilizatióban lépést tartsunk.

Ezen czélt, és e czél által a várvá várt szebb jövőt csak úgy érhetjük el, ha alkotmányunk védpaizsa alatt a nemzetek lételének két főtényezőjéről nem feledkezve meg:

Állam- s nemzetgazdászati viszonyainkat rendezzük és megértve a kor szavát közművelődésünket emeljük, a 48 szabadelvű törvényeink értelmében rendezvetanügyünket, mint társadalmi életünk egyik fő faktort.

Állam- s nemzetgazdászati viszonyainkat tekintve, nehéz feladat jutott reánk; a birodalmi pénzzavarok ónsúlylyal nehezédve reánk is, nem tagadhatjuk, hogy az adózók fizetési képessége

naponként hanyatlak. — Az üzletbe pangás állt be, mi a pénzügyi helyzet, melynek kifolyása, mind érezhetőbbé teszi s nyomasztólag hat nem csak az iparra, hanem a földművelésre is — A kereskedés és forgalom akadoz, a tőkéek hiánya mind érezhetőbb s a hitel ingadozó.

Ily viszonyok között első teendőink sorába kell helyeznünk házgazdasági viszonyaink rendezését, hogy ez által anyagi jólétünket gyarapítsuk, mert egy elszegényült nemzet önálló, szabad nem lehet soha. — E tekintetben sincs okunk esztügedni, mert ha e téren sok is a teendő, de szilárd akarat és kitartás mellett, az alkotmány védelme alatt a természetűl oly gazdagon megáldott országban, minő hazánk, mindent lehet tenni, és ha megtettük, mit tennünk kell, Magyarország nagy gazdasági jövőnek nézhet elébe.

De valamint a lélek a testtel, úgy függnek össze egy ország anyagi érdekei a magasabb művelődés és polgárisodással.

Anyagilag silyedt nemzet szellemi érdekeinek emelésére képtelen s viszont a hatalomra gyűjtött kincs mint holt tőke hever ott, hol a művelődés a fejlődésnek alanti fokán áll, sőt tovább megyek s egész határozottsággal álltom: hogy ma már, midőn a tudomány oly óriás léptekkel halad előre, anyagi jólétünk emelése sem képzelhető szellemi előhaladás nélkül, ugyanazért, ha a jelenben jövőket akarjuk megalapítani, ne feledkezzünk meg közművelődésünkről, a szabadság eme paizsáról. Emelkedjünk a tudományok terén is Európa művelt népeivel egy színvonalra és tartsunk velük lépést; de hogy ezt tehessük, a kor igényeinek megfelelőleg kell előre haladnunk, műveltségünknek a szemléleti mellett gyakorlati irányt adnunk, kell tanügyünket melegebben felkarolnunk, mint eddig tettük, hogy az iskola magas elhivatásának megfelelni képes legyen, hogy az új nemzedéknek helyes irányt adva, a jövő egyik előkészítőjévé váljon.

Sok és rendkívül fontos ügy az, mi a közlelbbi pesti országgyűlésnek megoldásra vár.

Nehéz feladat jut a képviselőknek, kik hivatalva lesznek ez ügyek elintézésére.

Az ő kezeik közé lesz letéve Magyarország jövője.

Az ő eljárásuk felett nem csak a haza, hanem az egész művelt világ fog helyeslő vagy kárhoztató ítéletet mondani; azért Polgártársaim gondolkodják meg, hogy soha sem volt szükségesebb, mint éppen most — félre téve minden magán érdeket, hűségét és személyes viszonyokat — oly férfiakat megválasztani, kik fölül meg vannak győződve, hogy szívök helyén van, kik a hazáért tenni akarnak, és elhivatásuknak megfelelni képesek.

Ezt kövessék önök s bizalmukkal csak ugy ajándékozzanak meg, ha szívük és eszük azt sugallja, hogy megközelítőleg oly jól fogok megfelelni tudni a népképviselő feladatának, mint a minő hiven, tiszta lélekkel óhajtok hazámnak szolgálni. Pest, october 6 kán, 1863.

Gróf Lázár Kálmán.

Kül- és belföldi levelezés.

Torda, oct. 14.

Bizottmányi ülés.

(Folytatása és vége.)

Tisza ur közhelyesséssel találkozott beszéde után főispán ő mlga felolvastatta a nov. 19-kére Kolozsvárra országgyűlést egybehívó királyi rendeletet. Elmondotta, hogy a követválasztást feltételező választók összeírására kiküldött albizottmányok az összeírással nagy részben készen vannak; hogy ezen munkálatok megvizsgálására, s a követválasztás eszközzésére saját elnöklése alatt egy központi bizottmány lenne kiküldendő. Ezen előterjesztések eredményében a 16 tagból álló központi bizottmány névsora a nélkül, hogy valamely mellékes discussioha bocsátkoztunk volna, felolvastatván s helybenhagyatván, főispán ő mlga a bizottmányi ülést azon megjegyzéssel napolta el, hogy a főjegyző Nagy Miklós által vezetett és még el nem készítettett jegyzőkönyv megvizsgálására néhány bizottmányi tag küldessék ki. A tagok megnevezésével az ülés eloszlott. Ha nem is exáltalt, sőt inkább komoly hangulatával találkozunk régén együtt nem látott megyei birtokosságunk s értelmiségének; de egy neme a benső elégteltségnek, s a jobb jövő iránti reménynek az arcokon visszatükrözte magát, mely aztán a főispáni banquetten, melyre a bizottmány tagjai hivatalosak valának; kedélyességbe ment át, s elmés pohárvészöntésekben talált kifejezést. Miután főispán ő mlga ő Felségeért, dícsősegesen uralkodó Ferenc József ausztriai császár és magyar királyért, ő Felsége felséges neje és fen-séges gyermekeiért felköszöntött, s a háromszoros éljenek elhangzottak, poharak hirtettek gr. Eszterházi Mór minster, gr. Majláth György, gr. Belocredi, báró Kemény Ferenc, gr. Mikó Imre ő nmlgokért; Deák Ferenc, Haynald Lajos püspök és főispán ő mlgokért; követjelölteink Tisza László és b. Huszár Károlyért, gr. Thoroeczai Miklós 1848 előtt és alatti főispánjaik meggyéknék, 1848-beli követjelölt meggyéknék, főkörmányszéki tanácsos Lázár Sándor urért, az angol származású, de magyar honfi érzelmi Paget Jánosért, a fiatalaságért, melynek az elődök meg-ritkult soraiba kell lépni alkotmányunk védelme s kifejtésében, de melynek a 17 év alatti absolutis-

mus alatt semmi politikai iskolája nem lehetett; annyival nagyobb buzgalommal kell tehát a megnyílt alkotmányos téren haladni; a hazában lakó néptörzsek egysége s közjóléteért, Torda hazafias szellemű polgáraiért s így tovább. Este főispán ő mlga tiszteletére a színházban díszelőadás ropant népszerűség előtt. Az előadás után főispán ő mlga tiszteletére a népszerűség hullámzásá közűt fáklyásmenet, egyszersmind kereskedő Timbus József által rögtönzött tűzijáték a piacon.

A bizottmányon kívül még meg kell emlékezni a követjelöltek politikai hitvallás-tételéről, melyet a szállásokon egybegyűlt számos értelmiség előtt 1848 előtt alispán, 1848-ban követ Dimény József meleg hazafias beszédben tett ajánlatára tőnek. Ide igatom a b. Huszár Károly beszédét, a mint következik:

„Igen tisztelt honfitársaim, barátim, s ugy hiszem elvrokonim! Melyen megatva fogadom önöktől a még ki nem érdemelt bizalomnyilvánítását, Mindig fővágyam volt öntudatomban nyugodni lenni, hogy erőm s tehetségeimhez képest hazafini kötelességemnek megfelelek. De nem tagadhatom el mily nemessé bűszkeséget ébresztettek fel önök bennem e perczekben; mily öszlönt, erőt kölcsönöztek hazafi érzületemnek, midőn látom, hogy egy értelmiségben gazdag megye, annyi kipróbált hazafinak bizodalma felém fordul, fogadják érte öszinte köszönetemet.

Fő politikai hitvallásom: hogy hazámat mindennek felett szeretem. Nem ígérhetem korlátolt tehetségem öntudatában, hogy mint képviselő, e téren zászlót ragadva kezembe, azt fogom hangoztatni: utána. De felbátorít elfogadni önök bizalmát azon remény, hogy csekély tehetségeimet párosítva hazám boldogítására törv hajthatlan, minden mellék érdekektől független akaratommal, talán el-elalálalandom azon zászlót, mely mint szerény szavazót, sorakozva alája, legbiztosabban vezetend egy jobb jövőhöz.

Az előbbi kormányok visszaélve a fejedelem bizalmával, annyira kiforgattak mindent sarkaiából, hogy ebből kifolyólag azon szomorú kénytelenségbe jöttünk, hogy a törvényes ténre törvényeink betiltihéz és formálításokhoz szigoruan ragaszkodva nem léphetünk. Foglaljuk el azért a Kolozsvárra öszbehívott országgyűlésen helyünket. De csak a mennyiben azt ugy tekinthetjük, mint utkészült a reánk nézve egyedül törvényes országgyűlésen Pesten megjelenítésre. Ott mint egyedül illetékes helyen igyekezzünk Sz. István koronája minden részei képviselőivel egyetértésben, válvtve közreműködni az öszállam nagyhatalmi állására, a Lajthán tül részek alkotmányos létük megszilárdulásárai tekintettel. Független önállásunkat s jövőnköt biztosító 48 ki törvényeinket érvényre juttatni. Némelyeket a kor igényeihez módosítani, újakat alkotni. Ide érve a nagybárra mesterkelt nemzetiségi sur-lódásoknak a jogegyenlőség s viszonyos érdekek méltánylása alapjáni megoldását. Ott igyekezzünk a testvér nemzeteket meggyőzni az iránt, hogy mi nem más nemzetiségek jogait bitorolni törekszünk, de a bon minden ajku polgárai boldogítására tö-rekszünk.

T i s z a L á s z l ó miután követjelölt társa, gyermekori barátja politikai hitvallást hallotta, örvend, hogy elveik a közös haza alkotmánya fen-tartásában találkoznak. Különböben ismeri a nemes megye az ő eddigi politikai magatartását, mely ezen szóban kifejezhető „szigorú törvényesség.” Jövöre is igéri, hogy polgári pályáján ezen irány-ban halad. Azért részletekbe bocsátkozni fölsleg-nek tartja. De a ns megye bizalmi kifejezését mely hálával fogadja, s azt végig kiérdemelni szent kö-telességnek tartja.

Valóban ugy is van. Tisztelt hazánkfia poli-tikai hitvallás tetele csupa formaság. Rövid politikai pályája fényes biztosságot teszen, hogy a diszes követi állás minden kellekeivel bír.

A mi a b. Huszár Károly egyszerűségében szép, világosságában minden képtelt eloszlató, ru-ganyos helyekkel s rodontadokkal a közbizalmat nem csökkentő politikai hitvallás-tételt illeti, ez nézetei alaposságáról, irányja szabadelvűségéről épen ugy meggyőz bennünket, mint hazafiaságát s polgári hűségét multja tanúsítja, mindig a szabadságért küzdő hazafiak soraiban állván.

Ezek valának a nap eseményei, melyek a municipalis élet korlátolsága mellett is az alkotmányosság színezetével bírnak. Mint hosszú, súlyos években át nélkülözött alkotmányos életünk első lüktetéseit följegyezni méltóknak tartottam.

Sz. L.

Gyula-Fehérvár, oct. 12.

A tér, melyet ő Felsége a sok ellenkísérletet kiállott magyar alkotmány keresztülvitelére, s mint egy államivá-tételre megnyitni kegyeskedett, oly fontos és feladatára nézve oly elhatározó, hogy azt minden bármint ezimél fogva jogosított vagy jogosultat alkotmányos életünk első lüktetéseit följegyezni méltóknak tartottam.

E jog és kötelesség a megyei, széki és városi életben, a követjelölések és választásoknál kicsiben épen ugy gyakorolható, mint magyban a kolozsvári és illetőleg a pesti gyűlésen. Éppen azért legke-vésb sem lehetünk közönyösek aziránt, hogy va-lamint a választási mozzanatoknál, ugy majd az al-

kormányozás ama legfontosabb terén is, kik és mik épen érvényesítések érdekeiket?

Az ezen ügyben előirt követválasztási törvények se nem elég tisztán látszanak bennünket tá-jékoztatni, se nem elég kitérővel.

A mi először is a választókat illeti, ezek-re nézve az 1791 ki II. cikkely merevebb, hogysém kisse értelmesebb s ugyszóva benignizálnunk nem lehetne. Ama törvény szerint választójogosultak a nemes emberek; honnan következnek, hogy a papok is mint ilyenek, — nobilis ecclesiastici — mindazon jogokat személy szerint gyakorolhassák, melyeket az egyéb nemesek. A papok, mint nemes emberek, régebben is vállaltak tisztségeket, (mint például széki s megyei táblabíróságot), mikor is reális nemesi joguk quoad personam is el volt ismer-ve. Azért a papok a megyében és a széki székeken a bekövetkezendő alkalommal is választó-joggal bírnak. Továbbá azt látjuk, hogy a papokat a vá-rosok itt-ott tiszteletbeli polgároknak nevezik ki, azaz részesítik azon jogokban, melyekkel a centum-paterek bírnak. De ama választási törvény szerint a városi közönség eme tagjai választanak és vá-laszthatók: tehát választási s választható azon pap is, kinek állapotbeli nemessége különben is magá-ba zárja a városi polgár-jogokat. Ha tehát a pa-pok, mint nemes emberek, választó-joggal bírnak a megyén, s ha e személy-jog tekintetéből a városok bizvást diszpolgársággal ruháztatják, s valóban ru-bázzák is őket föl: következnek, hogy ők még jog-szerűbben választhatnak a városokban is, mint azon centum-pater, azon városi közönség tag, ki 8 ft censussal nem bír.*

A mi másodszer a választandókot illeti: abban mindnyájan egyetértünk, hogy a választan-dók egyformán legyenek a bon és a közügyek sze-retetétől lelkesítve, mint értelmes és higgadt fők. Kö-veteinktől tehát honfini jellemet és oly tudomá-nyos s képzettséget kívánunk, mely mint ilyen létének jelét és biztosítékát már is, a hol és a mennyire lehetett kitüntette. Ha az unio törvény-nek csak pusztá revisiójáról lenne szó, ha egy-szerű numericus szavazás fogna is a kolozsvári gyű-lésen dönteni: akkor is kiváló tekintettel kellene követjeink parlamentarizmus képzettségére lennünk, hogy ezen, a nemzetek Istene tudja mily hosszú időkre elhatározó lépésnek kellő öntudattal fejezhessük ki, s így bennünket nem remélt eredmények után se magunk, se pedig más ne vadalbasson. Positive igényli pedig ezen képzettségi szempontot azon kö-rülmény, hogy magyar képviselőinknek Kolozsvárra valószínűleg nem csak a lesz teendőjük, hogy a 48-diki elődöknek oly józan törvények alakjába foglalt imájokra, s szentesítvényeikre egyszerűt „amen“-t mondjanak, hanem el kell készülvén lenniök az unió-val ismert előzmények miatt még most is nebezen barátkozható szász és román képviselőinek alkalom-ba eső felvilágosítására, meggyőzésére és nem min-den concessiót kizáró kibékítésére is. E szempont-ból azt mondják némelyek, hogy az 1863-iki képvise-lők megválasztása általában nem kívánatos, mint kik ismert memorandum által oly könnyen sza-kitottak az akkori viszonyokkal. Én ellenkezőleg bátor vagyok a 63-iki képviselőt iránt egyenkint és általában bizalmi szavazatot fejezni ki azon meg-győződésben, hogy azok valamint akkori helyze-tüket, s annak a mostaniaktól külböző körülmé-nyeit igen helyesen fogták föl, s küldöik politikai hitét tolmácsolták: ugy a mostani viszonyo-kat is képesek lesznek átértetni, s az egé-szen más módon megnyitott tért megfe-lelő cselekvősséggel elfoglalni.

E mellett leendő képviselőink ki- és minősé-gét illetőleg alkalmat veszek magamnak reflectálni az 1791. II. cz. 48-beli értelmére, miszerint a vegyes hitfelekezeti választó-területek és közönségekben a vallás külbözőségi képviselőre is tekin-tettel kell lenni. Városunk Erdélyben a katho-licizmus metropolista lévén: igen jogszerűen figyel-mezhetek e körülményre valamint másutt, ugy e nemes városban is, mely 63 diki képviselőtéllel e szempontnak is oly méltó tapintattal tett volt eleget.

Spó.

Csik-Somlyó, oct. 10.

Alkotmányos élet följutni kezdett virányait ismét legázoló négy nehéz év alkonyodásán új-ból a remény és bizalom tüde bimbói kezdenek szék-ünkben fejlődni, mire közszeretben álló id. fő-királybiránk újabb kinevezetése és megkezdett hi-vatalos működése adta meg a lendületet, s mi a szebb jövő hajnalcsillagának első sugarait nem nagy zajjal ugyan, de a szívnek meleg érzelmével üdvözöltük.

A Kolozsvárra kihirdetett országgyűlésre kül-dendő követjeink megválasztásának eszközlésére vé-gett az ismeretes 25,183. számú kormányzéki ren-delet alapján az 1861-beli széki képviselőtélből meg-alakított bizottmány id. főkirálybíró Mikó Antal ur ő mlga által tegnapi napra öszbehívván, a mint ez Csik-Somlyón meg is jelent, onnan a széki-

* A Deer. Trip. II. r. 1. cz. szerint a négy bevetti val-lás papjai, ugy az 1747-iki 6 és 91-iki 60-iki cz. szerint az unitus és dizunitus papok is minden nemzeti jogot bírtak. E szerint a lelkészek minden helyütt választók és választható-ak. Az 1848-iki kolozsvári II-ik t. cikk. a választási-jogot, a váro-sokon minden jövedelemre való tekintet nélkül a segéd-lelké-szekre és iskola-tanítókra is kiterjesztette. Tehát sem régiebb, sem újabb törvény el nem zárja a papságot attól, hogy szava-zatjával éljen s megválasztassék.

Szék.

nek hozzácsatlakozott nagy számú értelmiségével délelőtti 10 óra tájban volt alkotm. első alkirály-bíró Mikó Mihály vezetésével a közel fekvő Zsögöd helységbe ment ő mlgtát üdvözölni. A kocsi-és szekerek Csik-Szeredától egész Zsögödig nyultak.

A helybe érkezett tisztelegő tömeget főkirály-bíró ur ő mlga saját laka előtt sűrű éljenzések közt fogadta, s annak élén ő mlgtához Mikó Mihály mondott egy alkalomszerűt üdvözlő beszédet, mely-ből külbözően kiemelést érdemlőnek tartok egy kö-rülből így hangzó passust: „Méltóságod egy ca-pitulált várnak lett parancsnokává, melynek őrsége, ha letette is a fegyvert, de a várban bennmaradt. Én ez őrségnek deréksége és hazafiasága felől meg vagyok győződve, de nyíltan kimondom, hogy egyet nála meg nem találók; azon elveket, melyek méltóságodat az 1862-dik év kezdetén tisztikarával együtt a hivatalból kiépésre bírták, és így méltó-ságodnak — ha ez elvekről lemondani nem akar — a vár külső vidékén a törvény és alkotmányunk-hoz ragaszkodással felfegyverzetten álló népre kell függesztetni szemeit stb.”

A befejezett üdvözlő beszédre újból kitört az éljenzés, melynek megszüntetével ő mlga válaszlott, s a többi közt megemlítette, hogy elvei az 1861-ben vallottakkal most is ugyanazok, sajnálja ugyan, hogy alkotmányunk még helyreállítva nincs, s a 4 évi provisorius-rendszer még mind a közigazgató-ságnál, mind a törvénykezésnél most is fennáll; de az épen ezért feleltér terhes főkirálybírói hiva-talt azért fogadta el, mert bizik a legfelsőbb Feje-delmi szó szentségében; minek folytán reményli, hogy alkotmányos életünk helyreállításának nehé-z munkája nem sokára a nemzet közóhajtása szerint lesz befejezve, s bizik abban is, hogy a széki ér-telmiségével nehéz feladata megoldásában öszinte támogatásra találal.

Ezzel ő mlgtát az egész tisztelegő tömeg Csik-Somlyóra a székházához kísérté, utközben a tanuló ifjuság is a tanárikarral együtt egy szép nemzeti lobogó alatt ő mlga eleibe jöven.

A székházról 1861 után eltűnt nemzeti zászló most újból a maga helyén lengett, s alkotmányos szabadságunk e kegyelmes jelvénye megpillantásán gondolataink éhez emelve, a szemben álló szent Ferenciek imaházába vonultunk, és az al csiki fő-esperes f. t. N. L. ur által két lelkész segédlete mellett mondott, s az ottani diszes orgona kísére-tével után énekelt: „Jöj el szent Lélek Isten“-t meghallgatunk, mely után a bizottmány széktől tanácskozó teremébe felgyűlvén, a régi alkotmá-nyos szokás szerint egy küldöttség általi meghiva-tása folytán id. főkirálybíró ur elnöki széket sűrű éljenzések közt elfoglalta, s az ülést egy csinos beszéddel megnyitotta.

Ezután a jelengyűlésre betegnek jelentett pro-visorius főjegyző Egyed Mihály meg nem jelenése folytán a tollvitelre Puskás Ferencz volt alkotmá-nyos főjegyző bizott meg, melyet a kihirdetett országgyűlésre, s követválasztásokra vonatkozó kor-mányszéki rendeletek felolvasása, s a bizottmányok kinevezése követett.

A széki bizottmánya azonban el nem mulaszt-batta jegyzőkönyvileg kifejezni azon óhaját: vaj-ha követi egyenesen Pestre hivattak volna meg. Mindamellett az ő Felsége szentséges személye iránti batártalan bizalom jelétül, s a testvér nemze-tekkel egyetértés könnyebb elérhetése végett el-küldi követit a kolozsvári országgyűlésre azon megnyugvással, és bizonyos reménnyel, hogy ezen lépésből létező törvényeink hátrányára nem fog következés vonatni.

Igy folya le Csik Szék képviselőtélének e szük határok közé terelt tegnapi gyűlése, mely az ő Felsége és kormányunk iránti azon megnyugtató bizalommal oszlott szét, miként az idő által is oly kívánatosá tett megyei autonómia helyreállítása nem fog már soká haladni, s a hosszú éj után földelendő nap mielőbb szétoszlatandja azon sü-tét ábrándokat, melyekkel a világosság elleni a fejlődésnek indult jeleni állapotokat „átmeneti álom-nak” képesek nevezni.

Különfélék.

* Előfizetőink nagy része kapta már köze-lebbi lapunk azon magán távsürgönyét, melyben Lord Palmerston haláláról értesítettek. E hirt ismételve megemlítjük, miután e távsürgönyt nem minden előfizetőinknek küldhettük meg.

* A „Victoria” biztosító társulat mindinkább szélesebb tért kezd elfoglalni a testvér hazában. A rövid fenállása óta a biztosítás a legürvedeztetőbb előhaladást tette. Az előforduló kár-eseteket gyor-san és pontosan fizeti, mint ezt a „P. Napló”-ban a következő nyilvános közlönet is tanúsítja: Ko-márommegyében Kis-Bér mezővárosában fekvő 184. sz. házamat a mult hó utolsó napjaiban a „Victo-ria” biztosító társaságnál tűzkár ellen biztosítottam; az f. évi sept. 3-án reggel leégett, mire a neve-vett társaság a tett e bel jelentése után e kárt rögtön s oly pontosan fizette ki, hogy én hálás kö-szönetem nyilvánítása mellett, ez új hazai biztosító társaságot mindenkinek a legkedvezőbben ajánlha-tom. Kelt Kis-Béren, 1865. évi oct. 11. Tóth Jó-zsef s. k.

* Azon hirre nézve, mintha az oláhoknak kilátások lehetne egy congressus tartására, köze-lebből kijelentettük kétségünket, kétségünk iga-

zolva van. A „P. Lloyd” bécsi levelezője arról é-tesül, hogy az oláh nemzeti congressusról szó sem lehet; egyszersmind azt állítja, hogy oláhok és szászok meg fognak jelenni a kolozsvári ország-gyűlésen, s az erdélyi kérdés elé nem fognak gá-tokat gördíteni.

* Színházunk a jövő sason alatt ugy lát-szik nagyon élénk leendő. A páholyok mind ki van-nak véve már előre, sőt mint halljuk nem is elég a bérlő közönség számára. Ez okból jó lenne a má-sod-cmeleti zártisékek helyét meghagyni páholyok-nak, s így állandó közönséget biztosítani e helyre is. A földszinti közönség nálunk nem nagy, s így valószínűleg e helyek nem fognak mindig elkeln. Most még elég idő van átalakítani e helyet, mely-re előbb-utóbb ugys az a sors vár.

* A házak kapuin már sokhelyt látni lehet az „országgyűlési szállás” feliratot. Mint tudjuk, a szállások legnagyobb része ingyen van átengedve a háztulajdonosoktól.

* Bach Sándor báró, mint a „Wand.”-nek írják, jezsuita lesz, legalább ezt reménylik egy-házi barátai Rómában, valószínűleg nem csak azért, mivel tehetségei erre képesítik, hanem mivel ez anyagi tekintetben is óhajtott nyereséget lenne a jezsuitarendre nézve. Bach Sándor bárónak ugyanis több mint 900,000 ft-nyi vagyona van, s így tehát egy milliómos becsével bír. Mi különben nem hisz-szük — írja tovább a „Wanderer” — hogy csak-ugyan kedve volna a jezsuitarendbe lépni, dacára, hogy a „Czas”-nak a vatikáni hangulatról jól ér-tesült római levelezője állítja: „lehetséges, hogy Bach, ki hosszabb idő óta benső barátságban él Beckx jezsuita főnökkel, nem fog többé Bécsbe visszatérni, hanem belép a jezsuita noviciatusba.” Bach báró a meglepetések színrehozatalában mes-ter, s miért ne oszlanék a clericalizmus is a politi-kusok sorsát, kik annyiszor csalatkoztak Bach által és Bachban?

* Kalkutta körül aug. 20. „Eagle Speed” hajó 497 kulival fűdözeten „Lady Elgin” gőzös ál-tal Canning kikötőből a teengerre vonatva, zátonyra akadt, s kilyukadván, csakhamar süllyedni kezdte. A matrózok, tisztek s legénység menekültek a lebo-csátott csónakokon, de a kulik sorsukra hagyattak. Később néhány matróz 1 csónakon az „Eagle Speed”-hez közeledék, a partról csak később jött segély. A kulik közül némelyek a kis szigetek egyikére usz-tak, de ott a tigriseknek estek zsákmánynul. Több mint fele részük, 265 veszett el a bajtűrésben. Tör-vényes vizsgálat lön elrendelve az ügyben; a kö-zönség hangulata a matrózok ellen ingerült.

* Világ első éneke a hegedűn: Ernst Vilmos Henrik hosszas szenvedések után Nijában meghalt. A különben is buskomolyságra hajló mű-vész már egy évtizede élő halott. Az elhunyt 1814-ben Brtlnben született, hol mint 10 éves gyermek először lépett föl nyilvánosan. 1825 óta kiképezé-sét Böhm, Mayseder és Reyfried folytatták. Egy Bécsben lejátszott szerelmi episod nem kis befolyá-sal volt későbbi buskomorságára. 1831-től 1834-ig Beriot legjobb tanítványa volt Párisban. Az előadás költsézte vele született; értelmet és ügyességet játékához Bécsben kapott, a kiegészítő eleganciát Párisban nyerte, mely bravourját kétszerte csodá-latraméltóvá tette. 1834-től 1850-ig az egész conti-nensen, valamint Angliában is diadalokat aratott. Itt egy angol hölgy lett élettársa és számos szo-moru óráinak hit földelítője. Betegségét, mely el-ragadá, tabes dorsalisnak mondja az orvosi tudó-mány. Vagyoni körülményei nem voltak fényesek, de a mi hiányzott, barátai pótolták. Hegedűjétől, mely egy pompás guarnieri, soha sem birt meg-válni, ámbar az évek óta hangtalan eszköz volt reá nézve. Ereje rég nem volt már a nyiretlytt vezetni. Velencei Carnevalja örökéletű szerzemény.

* Abanymegye Bosva helységében egy ép, erős alkati öreg földész el, kiről a helység lakói azt állítják, hogy 150 éves; neve Misák István. A „P. N.” tudósítója szerint az öreg születési évét maga sem tudja, azonban határozottan állítja, hogy Füzéren keresztelték. A füzéri anyakönyvben, mely 1738-ban vette kezdetét, neve nem fordul elő, s így legalább is 127 éves kell hogy legyen; a vi-lági batóságok állítása szerint azonban csak 108 éves, mi hazánkban nem nagy csoda, mert Kras-sóban Rovin János 174 évet élt. Misák erős test-alkata egyébiránt még sokévi életet ígér.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, oct. 14. A „Börsen-Halle”-nak írják: Mensdorff gróf megmarad hivatalában, habár néhány lap Rechberg grófban már utódot is talált neki és ebből azon következtetést vonta, hogy politikánkban fordulat álland be a nyugati hatal-makhoz való esatlakozás javára. Azonban épen az ebből vont következtetés mutatja, hogy mely tábor-ban találta fel e hirt; mert szabályszerűleg visz-szatérő időszakokban észre lehet venni a lapokban azon törekvést, hogy a két német nagyhatalom közötti új egyetértést kétségbe vonják, vagy mint megváltoztatott tüntetik elő. Ehez rendesen azon utasítást is csatolják, hogy Austria ügyét csak a Francia-és Angolországhoz való benső esatlako-zásban leheteti. Sőt e csatlakozás barátai készek, minden lehető pénzügyi és közigazdászati áldozato-kat hozni, hogy a csatlakozást elérjék; készek

kereskedelmünket és iparunkat, habár Austriára nézve nem kedvezőtlen kereskedelmi szerződés alakjában, áldozatul hozni, hogy csak óhajaikra feltehessek a koronát. Azonban ezáltal mindez nem fog nekik sikerülni, mert Mensdorff gróf megmarad hivatalában és mindkét nagyhatalom sokkal jobban érte érdekeit, mint hogy ne ragaszkodnék egymáshoz.

Angolország. London, oct. 12. A „Post” a következő észrevételeket teszi: „Ugy hallani, hogy a bécsi kormány alkudozásai egy újabb kölcson iránt jó sikerrel végződtek, s most képes államhiteletét fűtani... Ezen kölcson — ez jól megjegyzendő — sajtóságos körülmények között egy coup d'état napjaiban költött... Biztosítéka kivételesen politikai minőségű. Magyarország azt hiheti magáról, hogy most a birodalom hitelét ő mentette meg, mint egykor lételett... Hogy Austria ezen arany alkalmat felhasználja, elszalasztja avagy vissza fog-e vele élni, ezen kérdésnek jobbra vagy balra el kell dönteni, még mielőtt a külsőben álló tél hava a Kárpátokon elolvadna. Austria már annyiszor követett el visszaesést, hogy eljárásának lehetetlen hitelt adni. Olyan ő, mint az a ló, mely a lövésznyi futás kezdetén jól tartja magát, de már a pályakör közepén kidől, s tagadhatlan, hogy erejéhez képest igen nagy a terhe. De legnagyobb mértékben eszközt a bécsi kabinet ígéreteinek értékét az a rendkívüli következetlenség és összefüggelenség, politikai fellépéseiben.

A „Daily News” az olasz parlamenti választások alkalmából megjegyzi: két olasz főkérdés maradt megoldatlanul Cavour rögütő halála után: a római és velencei. Az első oly kérdés, mely Európa egész politikai szervezetét érdekli, a másik Olaszországra nézve élet- vagy halálkérdés. Idő és türelem, mondhatjuk, mindkettőt meg fogja oldani; azonban nem fejtgethetik a velenceiek a távol álló és nem érdekelt néző-türelmével megszabadulások

valószínűségeit, sem az olaszok nem nézhetik legközelebbi és legkedvesebb szomszédaik szenvedéseit. Róma sorsát a szeptemberi conventio megkötése óta talán vidámabb és bizalomteljesebb várakozással tekintik... A mint Ricassoli báró mondja ama conventio óta Olaszországnak nem kell Rómához mennie, mintán Róma készül Olaszországhoz jönni. De a mi a velencei kérdést illeti, Olaszország külföldi barátaitól nem volna jó a türelmetlenség vagy rohamos fellépés valamely jelét tul-szigorral itélni meg. Semmi sem sért ily esetekben inkább, mint egy szenvedélytelen idegen békeszerető tanácsai.

A „Times” egyik cikkében azon nézetet fejezi ki, hogy jó hatása lenne az irlandiak hangulatára, ha a királynő vagy a walesi hg. az év egy részét Irlandban töltené.

Franciaország. Páris, oct. 13. Ma St. Cloudban a császár elnöklése alatt ministertanács tartatott, az első kiadott jelszó e belreformok kérdésében a status quo. Walevski Florenzbe utazására vonatkozólag illetékes körökben most az a nézet uralkodik, miszerint a császár szeretné, hogy Walevski tanulmányozó utat tegyen Olaszországba, s nyerjen alkalmat arról személyes tapasztalatok útján meggyőződni, hogy az olasz egység szükséges, s hogy az olasz arra eléggé meg van érve. Jobb alkalom erre alig kínálkozhatnék, mint éppen a választások ideje alatt, s Olaszországra nézve kétségkívül nagy jelentőséggel bírna az, ha a törvényhozó test elnöke a közlebbi télészak alatt kijelentené, hogy nézetei ezen országot illetőleg lényegesen változtak. A külügyminisiteriumban erősen tagadják, hogy Walevski politikai küldetessel megy Olaszországba. Azonban mégis sokan hiszik, hogy el fog utazni Olaszországba, s hogy utazása nem egészen magán minőségű lesz, a mit megerősíteni látszik az, hogy legközelebb érkekezlete volt a császárral. Ugy látszik, még nem bontakoztak ki a szeptemberi conventio végrehajtását illetőleg min-

den ingadozásból, miután Velletribe és Frosinonebe ismét ellenparancsok küldettek. A „Journ. de Rennes” közlebb kapott megintését összefüggésbe hozzák a kormány azon tervével, hogy a legitimista lapokat mind meg akarja rontani! Bismarcknak három érkekezése volt a császárral. A lapok ma ismét a pénzzavarral foglalkoznak.

Olaszország. Florenz, october 10. A gasteini szerződésről az itteni lapok a legközelebbi időben észrevehetőleg más hangon beszélnek. A „Köjn, Ztg.” levelezője tudni véli, hogy az irányadó minisiter beköllyása szerepel e részben, a mennyiben a sajtó azon képviselői, kik a kormánykörökkel érintkeznek, figyelmeztetve lettek, miszerint az olasz hírlapok nagyon korán elhagyták magukat sodortatni a francia sajtóban uralkodó áradat által, s Olaszország lényeges érdekei e miatt kikerültek figyelmük. Most majd ismét arra figyelmeztetnek, hogy Poroszország Austria ellenében természetes szövetségese Olaszországnak, s hogy Austria minden hátránya előny Olaszországra nézve, valamint a mostani viszonyok fenállnak. Az irányadó körökben lábrakapott ezen nézetek magukban is elégségesek azon hir visszautasítására, miutha Lamarmora is diplomatiai hadjáratot indított volna a gasteini szerződés ellen; sőt inkább azt várhatni, hogy a tkb, ha indíttatva lesz nyilatkozni, ama cselekvény felett, egészen más szellemű leendő nyilatkozása, mint francia és angol collegáié. De az itteni hangulat egészen véve kielégítőnek tekinthető Poroszországra nézve, annál kevésbé üthet a berlini kabinet a sz. pétervári hangulatnak. Itteni diplomatiai körökben ugyanis azt veszik észre, hogy Oroszország újra érvényesíteni törekszik befolyását a német közállamokra, a melyet a krími háboru után elvesztett volt.

Ujabb. Berlin, oct. 17. A hgségek kérdésének végleges megoldása iránti alku-

dozások újabb folyamatba vétele hivatalosan jeleztetik, azon hozzátétellel, hogy Olaszországban kedvezők a constellatiók.

London, oct. 17. A Bécsben levő kereskedelmi meghatalmazottak itteni barátaitat értesítették, hogy az Austriával kötendő kereskedelmi szerződésre vonatkozó, f. hó 4-kén ismét megnyitott tárgyalások, a legjobb eredményre kecsegtetnek.

New-York, oct. 7. Louisiana állam democrata conventioja helyeselte Johnson elnök politikáját. A fenianok központi tanácsának itt megtartott meetingjében valamennyi tanács kiüldöttéi vettek részt. Az összes fenian-társulat általános congressusa folyó hó 16-ra hivatott egybe.

Kiel, oct. 16. Mindamellett, hogy Augustenburg hg Karlsburgból éjjel utazott vissza, mind Ekerfürdőben, mind Borbyeben a legünnepélyesebb díszszel s általános ki-világítással fogadtatott, noha a rendőri hivatal esetleg eléfordulandó tüntetéseket pénz-bírság büntetése alatt előre eltíltott.

Hamburg, oct. 16. Az ekerfürdőiek Augustenburgnak Schleswigből visszatértekor is demonstráltak. A „Hamb. Ztg.” szerint a helybeli rendőrség nem volt képes a csendet fentartani.

Távíratok tudósítás a bécsi börzéről.

October 19 kén: 5%. Nemzeti kölcson 100 frt. 70.60.—5%. Metalliques 100 frt 66. 35 Bank-részvény 773.— Hitelintézeti részvény 200 forint 165.80. London 10 ft st. 100 frt 23 1/4 kr 109.— Ezüst 108. 35. Cs. kir. arany 5.25 1/2. 1860. kölcson 85.55.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

Sz. 3342. 1865.
polg.

Hirdetmény.

Ns. Kolozsmegye id. törvényszéke ezennel közhírré teszi, hogy Kolozsvár sz. kir. város törvényszékének az 1865-ik év január 21-én, 490 sz. a kelt jogervényes fizetési rendelvénye folytán Benedek Sándornak mlts Kabós Dániel elleni 3150 frt váltó-törke követelése, ennek 1865 január 1-től folyó 6% kamatai, a már 15 frt 22 krba megállapított perbeli és végrehajtási, a jelenleg 59 frt 31 1/4 krra mérsékelt és ezután még felmerülő végrehajtási költségek felhajtása végett mlts Kabós Dániel urnak P.-Sz. Miklóson ns. Kolozsmegyében lévő, már lezálogolt és bíróilag 5740 frtra becsült részjószága bírói nyilvános árverezése megrendeltetik, és annak foganatosítására két határnap tűztetik ki **1865-ik év november 6-án és december 30-án d. e. 9 órakor** a kolozsmegyei törvényszék irodájában, holott is az irt részjóság az első árverezéskor csak becsárón, vagy azon felett, a másodikikon becsárón alól is a többet ígérőnek el fog adatni.

A becselési jegyzőkönyvet és az elfogadott árverezési feltételeket a venni szándékozóknak ezen törvényszéknek megtekinthetik; miért is mind azok, kik habár külön értesítést nem vettek is, magukat a nyilvánkönyvekbe beiktatásnál fogva a jószágra jelző jogot nyerteknek vélik, felhivatnak, miszerint azt a jóság eladásáig annál bizonyosabban bejelentsék, mivel ellenkező esetben magoknak tulajdoníthatják, ha a vétel-ár felosztása az ő hírók nélkül történik meg, ha e miatt, a mennyire az által a vétel-ár kimerítettnek, ki fognak záratni.

Ns. Kolozsmegye törvényszékének 1865 év július 26-án tartott üléséből.

Szám. 2467. 1865.

Hirdetmény.

Nemes Kolozsmegye id. törvényszéke közhírré teszi, hogy özvegy Knausz Antalné, Tiltsch Johanna felperesnőnek, 1800 pforint valóságos ezüst ércpénz törke követelése, ennek 1863 április 15-étől folyó 5% kamatai, az eddigi 136 pforint, 12 frt 87 kr o. é. törvényesített perbeli, a jelenleg 60 frt 11 kr. mérsékelt becselési, és árverési, ugy az ezután felmerülő költségek behajtása végett az özvegy Baranyai Péternő Golya Eszter hagyatéka tömegéhez tartozó Kis-Petri helységében fekvő már lezálogolt, és a mult évi 4574 számú végzéssel elfogadott becselési munkát szerint 2510 frt 50 krra o. é. becsült két belső telek, külső szántó, kaszálló és erdő részekből álló ingatlan birtokának bírói végrehajtási árverezése megengedtetvén, annak a törvényszékileg elfogadott árverezési feltételek szerint leendő foganatosítására két határnap tűztetik ki, **1865-ik évi december 28-ik és 1866-ik évi február 8-ára**, mindég d. e. 9 órára, ezen id. törvényszék irodájában Kolozsvárt.

Miről a venni szándékozóknak azon hozzáadással értesítettnek, hogy az árverezni kívánók kötelesek a becsár 10% ját, mint bánatpénzt az árverezés előtt a törvény szerki árverezési biztoshoz letenni, s hogy az elárverezendő ingatlanok az első határnapon, csak is becsárban, vagy azon felett, a második árverezéskor azonban becsárón alól is a többet ígérőnek el fognak adatni.

A többi árverezési feltételek e törvényszék levéltárában megtekinthetők. Végre a zálogjogos hitelezőkhöz a prdt. 509 §-ban megirt felhívás intéztetik. Nemes Kolozsmegye törvényszékének 1865-ik év october hó 3-án tartott üléséből.

NE M H I V A T A L O S.

(314) (1—6)
Alólirt tisztelettel ajánlja a nagy érd. közönségnek a
békövetkező téltre mindennemű

bundákkal és szücs-portékákkal

NAGYBAN ELLÁTOTT

raktárát,

valamint minden SZÜCS-MUNKÁK elkészítését illő árban.

Raktára: bel-magyarutca 440 szám.

Idősb BALÁZS JÓZSEF.

(313)

Dr. Pattison köszvény gyapotja

azonnal és gyorsan gyógyít mindenféle köszvényt és csúzt, mint: arcz-, mell-, nyak-, és fogfájást, fej-, kéz- és térd-köszvényt, gyomor és altesti fájalmakat. Valódiilag kapható Kolozsvárt csupán csak Engel József gyógyszerész urnál. Kisebbs csomag 50 kr. Nagybbs 1 frt utasítással együtt.

Babos Sándornak óra raktára

belmonostorutca 192 sz. alatt.

Mintán rövid itt létem alatt a n. érdemű közönségnek több részben hozzám való bizalmát teljes mértékben megnyerni szerencsés valék, bátorodom ezen-
tul is megfizetett szorgalommal, a n. érdemű közönségnek szolgálatomat, valamint a nagy és szép választékban ellátott óra raktáramat

egy évi jótállás mellett ajánlani.

Genfi zseborák:

	frt	frt
Ezüst henger (Cylinder) órák 4 és 8 köben másodperzei jármű és a nélkül	12 egész	16
„ 2 fedéllel 4 és 8 köben	16	18
Ezüst horgony órák 15 köben	18	24
„ 2 fedéllel	22	26
„ 2 fedéllel	25	34
„ 2 fedéllel	28	55
„ 2 fedéllel	25	55
„ 2 fedéllel	30	40
„ 2 fedéllel	45	70
„ 2 fedéllel	45	80
„ 2 fedéllel	55	200

Ezen kívül ajánlom mindennemű bécsi inga—aranykeretes olaj festmény-
nyel és schwarzwalddi fali óráimat. Különösen pedig ezüst és arany 12 és 13
óra lánczaimat, ugyszintén vállalkozom mindenféle órák javítására egy évi jót-
állás mellett, hol is régi órák becsérelés végett átvétetnek, megrendelések levél
útján utánvétel mellett eszközöltetnek.

A n. érdemű közönség további pártfogására ajánlja magát

(257) (9—12)

BABOS SÁNDOR órák.

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt.

Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál
S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagenyeden,
Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejtőn kapható:

Legújabb röpirat.

POLITICA CONDUCATORILORU

NATIUNIEI ROMANE

din Transsylvania in ctea din urma cinci ani.

Serisa de UNU ROMANU. Ára 25 kr.

Néklülőzhetlen mindazokra nézve
a kik alkotmányos hivatalra készülnek.

A szolgabírói hivatal.

Irta Zsoldos Ignác magy. ac. tag. II-ik kiadás.

A magy. t. társaság által „nagy jutalom”-mal koszoruzott munka 3 füzet.

Ára 3 frt 40 kr.

Erdély története 1848—49-ben.

Irta Kövári László. Ára 2 frt.

Az 1861-ik évi magyar országgyűlési beszédek.

3 kötet. Ára 7 frt 20 kr. oszt. ért.

Raktár.

Posner Károly Lajos

első magyar és k. szabadalmazott vonalzó intézet és kereskedelmi-könyv-
gyár raktára Kolozsvárt Stein Jánosnál.

A kereskedők és iparosok számára megkívántató kisebb és nagyobb
üzleti könyvek nagy választásban és gyári áron kaphatók.

1848 évi Erdélyi országgyűlési

Törvényezikkek,

történeti függelékek. Ára 30 kr. oszt. ért.

(309) (3—3)

Két- vagy háromlovas szekér

kiérelhető

egy—vagy több napokra, alólírtul kül-
magyarutczában Dietrich S. ur házában,
kíi is egyszersmind ajánlja magát minden-
féle **asztalos munkák, butorok, pad-
lőzatok, kereskedésekbe való stela-
zsik sat. sat. gyors és jutányos elkészítésére.**
KÖLESÉRI JÁNOS,
asztalos mester.

(301) (3—3)

Szilágyi Mihály

szíjgyártó

tisztelettel tudatja, a mlgos urirenddel és

t. cz. közönséggel, hogy dúsan ellátott

SZÍJGYÁRTÓ-MŰ RARTÁRÁT

és műhelyét a gr. Rhédey-házból

átvette b. tordautczába, a postabi-

vatal helyisége tőszomszédságában lévő

boliba, hol mind új művekkel, mind kija-

vitásokkal jutányos áron szolgálai leend

ezután is főtörkévése.

(294) (4—6)

A sétatérutczában egy szép és

legjobb állapotban lévő, 11 szobából

álló ház **jutányos áron** eladó.

Akár házból jövedelemre néz-

ve, akár bor és ser mérési, akár

nagy kiterjedésű ipar és üzleti

helyiségre használva igen hasz-

nos hely.— Értekezhetni iránta bel-

monostorutca 190 számú házán lakó

ifj. SZENKOVICH MÁRTON,

alkuszsza.

(106) 21/10 (7—12)

A bécsi dr. J. G. POPP-féle

Anatherin szájjvíz

hatályosnak bizonyult szer mellett minden-

féle szájbajokban, egész meggyőződéssel

emelhetni szót, a mit ezennel tenni kö-
lességünknek is tartjuk. Ez a bécsi orvosi

egyetem által megvizsgált és előnyvel el-
ismert szájjvíz nemcsak minden csúszos vagy

ideges fogfájást megszüntet s más szájbaj-
oknak ba/hatósan és győgyerejűleg áll el-

lent, hanem elismert legjobb övszere is a
fogak s a foghús tartós egészségének; hasz-

nálata által megfrissíti és megerősíti a száj-
részeket, s megóvjá azokat sok étel és ital

káros befolyásától. Különösen ajánlható vend-
égfogak használatánál, mivel elűzi a szájb-

ban keletkező **rosz szagot.** E mellett

még azon tény is a szer kitértősé-
ge mellett szól, hogy az egész mi-
velt világon számos raktárokban el

van terjedve, s hogy az évi szük-
ségletet a feltaláló alig képes **80,000**

palaczkkal fedezni; valamint hogy 15

évi feltalálása óta e szájjvíz fogyasztása

mindig nőtt, s legtöbb esetben tartós fo-
gyasztókra talált. És valóban mindenki, a

ki csak egyszer használta, minden

betegség nélkül is szívesen visszatér hasz-
nálatához, mivel gyógyító hatása mellett,

használatra nagyon frissítő kellemmel bír

minden szájjécszerekre.

Kapható: Kolozsvárt: Wolff J.

dr. Hintz György és Khudy J. öze-
vegy gyógyszerlárában.

Egy palaczk ára 1 frt 40 kr o. é.

Nyomatott az ev. ref. fűtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Melléklet: Megrendelési ív Petőfi Sándor arczképére.